

Spørgeskema til FØJO's projektledere

Projekttitle: III.9 Organic Agriculture in Social Entirety (OASE)

Projektleder: Jan Holm Ingemann

1. Markante hovedresultater:

På nuværende tidspunkt er det væsentligste resultat, at det økologiske landbrugs oprindelige og nuværende aktører har endog meget vanskeligt ved at tilslutte sig en fælles opfattelse af, hvad der konstituerede, henholdsvis konstituerer, økologisk landbrug. Heraf følger blandt andet også, at motiver for, og visioner blandt, de første græsrodspionerer ikke var entydige. Vi har således kunnet udkrystallisere forskellige, grove idealtyper blandt disse pionerer, nemlig politisk motiverede, miljømæssigt bekymrede og livsformfokuserede. De historiske betingelser (fra slutningen af 1970'erne og op gennem 80'erne) indebar, at disse idealtyper kunne finde sammen om økologisk jordbrug som et fælles projekt, men ud fra forskellige bevæggrunde. De historiske betingelser indebar også, at det fælles projekt blev udviklet med særligt fokus på de landbrugsfaglige aspekter, mens de mere samfundsorienterede (ovenfor nævnt som de politiske og livsformsfokuserede) gradvist gled i baggrunden. Økologisk landbrug blev således udviklet mere som et landbrugsorienteret end et samfundsorienteret projekt, hvilket har fået afgørende betydning for det økologiske landbrugs teknologiske udvikling (herunder produkt- og procesudvikling), markedsføring, relation til stat, virksomhedsopbygning, betydning for lokalsamfund o.s.v.

Resultatet er blevet en udviklingslinie, der placerer økologisk landbrug som en given sektor i en given landbrugs- og samfundsmæssig kontekst, hvor de samfundsmæssige visioner og mål spiller en underordnet rolle. At rollen er underordnet indebærer dog ikke, at den er betydningsløs. Der pågår således fortsat forsøg på organisatoriske innovationer (som Landbrugslauget og Årstiderne), hvor der søges udviklet nye relationer mellem primær produktion og forbrugere/borgere. OASE vil først i forbindelse med WPIII få lejlighed til at beskæftige sig med de perspektiver, der følger af de nuværende, foreløbige resultater.

2.a Forslag til nye forskningsindsatser:

De samfundsvidenskabelige felter dækket af FØJO har hidtil været få og fragmenterede. Derfor foreslås en mere helhedsorienteret satsning, hvorunder der også søges skabt grundlag for en mere systematisk, tværvideenskabelig idéudvikling i samspil med de tekniske, naturvidenskabelige og agronomiske projekter.

2.b Begrundelse (perspektiv for økologisk jordbrug og fødevarerproduktion):

Økologiske jordbrugs aktører må i hverdagen og ved strategisk planlægning nødvendigvis agere i en kontekst, der både består af agronomiske, tekniske, naturvidenskabelige OG samfundsmæssige muligheder såvel som begrænsninger. En mere veludviklet viden om samspillet mellem de forskellige aspekter vil give et bedre grundlag for jordbrugernes og forskernes strategiske beslutninger

3. Bemærkninger vedr. forskningens fremtidige organisation:

(F.eks. fordele og ulemper ved "center uden mure")

Generelt finder jeg konstruktionen af FØJO som center uden mure ganske hensigtsmæssig. Jeg vil dog foreslå, at der fremover ydes en større indsats med henblik på tværgående dialog mellem projekterne, jfr. også 2a og 2b. Herved vil det være muligt i højere grad at udnytte og udvikle styrken ved at have en flerhed af institutioner og institutionstyper samlet i centret. En oplagt mulighed for denne dialog kunne eksempelvis være i systematiseret form at fortsætte den faglige dialog om det økologiske jordbrugs principper og/eller forskningsmetodik i tilknytning til økologisk jordbrug.